

Historisch tegелwerk

De oudste keramische (van gebakken klei) tegels waren vloertegels. In eerste instantie werden de vloeren van de rijken belegd met vrij kleine tegels in de vorm van driehoeken en vierkanten van verschillende afmetingen. De gebruikte kleuren geel, roodbruin, zwart en groen werden gevonden in de kleuren van de klei en behandeld met koperoxide. De roodbakende klei werd ter plekke gedolven, de witbakende klei werd ingevoerd. De tegels werden gebakken met een transparant loodglazuur als toplaag.

De wens om meerdere kleuren in dezelfde tegel te verwerken leidde tot de uitvinding van de ingelegde tegel. In de nog zachte roodbakende klei werd met een houten stempel een afbeelding gedrukt. De indruk werd opgevuld met modderige witte klei. Zo werden veel tegeltjes met leeuwen en Franse Lelies gemaakt.

Rond 1500 kwamen er kleurige tegelvloeren in de majolicatechniek. Vaak in een patroon met vierkante en zeshoekige tegels, met bloempatronen en portretten. De voorstellingen werden geschilderd met verschillende metaaloxides op ongebakken wit tinglazuur. Bij het bakken werden de kleuren helder en het tinglazuur glanzend. Deze vloertegels, waren echter niet slijtvast genoeg. Deze vloermode duurde dan ook niet lang.

De tegeltechniek was wel heel geschikt voor wandtegels. Deze werden eerst net zo kleurrijk gemaakt als de vloertegels. Later werden ze vooral in kobaltblauw en mangaanpaars uitgevoerd. Allerlei voorstellingen werden zo op de tegeltjes geschilderd. Ze werden toegepast op wanden in keukens en trappenhuisen, in haardpartijen of als plinten. Veel van deze tegels bleven ook onbeschilderd, deze staan bekend als witjes met de oude tegelmaat van 13 x 13 cm. Dit tegelgebruik duurde tot in de 20ste eeuw. Inmiddels werden de meeste tegels machinaal geperst, maar vaak nog met de hand beschilderd.

Rond 1900 kwam de cloissonnéetegel in de mode, een reliëftegel die in de tegelpers werd gemaakt d.m.v. koperen mallen. Deze tegels werden veelal met de hand ingekleurd. De motieven waren vaak ontleend aan Art Deco en Jugendstil. In Nederland zijn deze tegels nog veel te vinden in portieken en trappenhuisen.

Tip!

- Als u vragen heeft over de tegels die juist in uw omgeving of huis voorkomen, kunt u altijd terecht in het Nederlands Tegelmuseum in Otterlo. Het is zeer de moeite waard om daar eens rond te kijken en u te laten voorlichten over uw tegels.

Natuurlijk werden in de loop der eeuwen in allerlei werkplaatsen heel veel tegels gemaakt, die hiernaast niet beschreven zijn. De mogelijkheden van gebakken klei en glazuur zijn immers onbeperkt.

VRAGEN OF MEER INFORMATIE

Jaap Bergisch | Tegelmaker

aanhuisgebakken@gmail.com

06 45058268

hart voor
interieur